

Akreditované kurzy k výuce OČMU

V minulých letech jsme Vás, pedagogy, v rámci pravidelného cyklu článků věnovaných problematice ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (dále jen OČMU), seznamovali s problematikou požární prevence a ochrany obyvatelstva. Věříme, že i v tomto školním roce Vám nabídneme důležitá a pro Vaši práci přínosná témata a že naše podklady využijete jako vhodnou doplňkovou pomůcku k plánování a realizaci své výuky.

V tomto úvodním článku bychom Vás rádi seznámili s širokou nabídkou aktivit, kterými se Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen HZS ČR) snaží podpořit výuku OČMU na školách.

Pro získání základního odborného vzdělání z výuky v oblasti OČMU je pro pedagogy připraven **akreditovaný vzdělávací program organizovaný HZS ČR**. Primárně je určených pro učitele základních a středních škol. Byl akreditován MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pod č. j.: MSMT-32514/2016-1-932 ze dne 24. 11. 2016. Je organizován jednou až dvakrát ročně v každém kraji ČR a je **pro účastníky zdarma**. Učitelé se zde blíže seznámí s problematikou OČMU, s jejím konkrétním zařazením v RVP ZV, RVP pro gymnázia a RVP pro střední odborné vzdělávání. Získají přehled o vhodných publikacích, učebnicích, a dostupných pomůckách k výuce, seznámí se s metodickými příručkami k výuce problematiky OČMU, kde je podrobně popsáno učivo, výstupy i testové otázky po jednotlivých ročnících. Program také představí příklady dobré praxe a účastníci budou seznámeni s informacemi, jak se zachovat při povodních, nebo jiných mimořádných událostech, které nejvíce ohrožují daný region. Absolventi tohoto sedmihodinového kurzu obdrží osvědčení o jeho absolvování.

Na základě požadavků od ředitelů škol a školských zařízení týkajících se připravenosti škol na mimořádné události nebo krizové situace jsme připravili **nový vzdělávací program „Příprava škol a školských zařízení na mimořádné události“**. Je určený zejména pro ředitele, management škol a pedagogické pracovníky, kteří jsou odpovědní za otázky bezpečnosti škol. V tomto programu získají účastníci především praktické informace o tom, jak se při takových událostech zachovat, jak mimořádné události řešit ve školské praxi. Získají základní orientaci v právním prostředí a především základní průpravu pro přípravu školy na mimořádné události a krizové situace. Vzdělávací program má formu výkladu a semináře a je rozvržen do 8 vyučovacích hodin. Je **pro účastníky zdarma** v prostorách škol, nebo v prostorách jednotlivých HZS krajů. Z důvodu začlenění tohoto vzdělávacího programu do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byl akreditován u MŠMT pod č.j.: MSMT- 28124/2017-1-1139 ze dne 20. 11. 2017 a absolventi na závěr obdrží osvědčení.

Vzhledem k tomu, že jsou jednotlivá témata OČMU rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější. HZS ČR jako garant této tematiky, si situaci velice dobře uvědomuje a v maximální možné míře podporuje výuku OČMU na všech stupních našeho školského vzdělávacího systému. Naší snahou je učitelům a jejich prostřednictvím žákům a studentům podávat srozumitelnou formou ty nejdůležitější a mnohdy život zachraňující informace o jejich bezpečnosti a sebeochraně.

K dalším důležitým aktivitám, kterými se HZS ČR snaží podpořit edukaci žáků v dané oblasti, patří:

a) tvorba učebnic, příruček a materiálů pro výuku v tištěné i elektronické podobě

Podrobné informace týkající se podpory výuky OČMU lze nalézt na webových stránkách <http://www.hzscr.cz/clanek/pro-ucitele.aspx> nebo na webových stránkách jednotlivých HZS krajů v sekci Ochrana obyvatelstva. Jsou zde umístěny volně ke stažení různé podklady, pomůcky a učebnice, informace o projektech podporujících tuto výuku a mnoho dalšího.

b) odborná garance portálu www.ocmu.cz

Cílem tohoto portálu je poskytnout na jednom místě všechny dostupné materiály a pomůcky pro učitele v mateřských, základních a středních školách k výuce OČMU a k začlenění této

problematiky do výuky. Portál vznikl ve spolupráci HZS ČR a nestátní neziskové organizace Centrum pro bezpečný stát.

c) pomoc s přípravou praktických cvičení nebo projektových dní ve škole

Ve spolupráci s odborníky z jednotlivých HZS krajů je možné zorganizovat praktická cvičení nebo projektové dny přímo ve škole, na školním hřišti a podobně.

d) besedy pro žáky, studenty i samotné pedagogické pracovníky včetně studentů pedagogických fakult

Tyto přednášky či besedy pořádají profesionální hasiči. Nejedná se o náhradu výkladu učitele, ale jejich smyslem je obohatit či zpestřit výuku, zaujmout posluchače informacemi z praxe, zážitky či problémy samotných hasičů, které zažívají při výkonu svého povolání.

e) exkurze školních kolektivů na stanicích hasičských záchranných sborů krajů

Tato aktivita je u žáků a studentů velmi oblíbená. V průběhu exkurze procházejí v doprovodu profesionálních hasičů jednotlivé části hasičské stanice od hasičské techniky až po zázemí, seznámí se s hasičskou výstrojí a výzbrojí, s prací hasiče a dozví se důležité informace o požární prevenci či ochraně obyvatelstva.

f) pohybově-vědomostní soutěže

Jednotlivé HZS krajů pořádají každoročně různé typy soutěží, zejména vědomostní, pohybově-vědomostní, výtvarné či literární. Konkrétní informace o nich jsou zveřejňovány na webových stránkách jednotlivých HZS krajů.

g) dlouhodobé výukové programy

Hasiči pro školy (<http://www.hasiciproskoly.cz/>). Tento projekt nabízí výukový materiál pro 2. stupeň základních škol a odpovídající ročníky víceletých gymnázií v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Materiál bude realizován v rozsahu 20 výukových hodin pro čtyři ročníky. Jedná se o interaktivní prezentace doplněné videi, fotografiemi a grafikou, pracovní listy pro žáky a metodickou příručku pro učitele. Materiál je vytvářen postupně a k dispozici je nyní ucelený blok pro 6. ročník. Všechny vytvořené materiály jsou umístěné na webové stránce zdarma ke stažení.

Hasík CZ (<http://www.hasik.cz/>). Tento výukový program spočívá v předávání informací dětem základních a středních škol formou besed z oblasti ochrany obyvatelstva a požární ochrany v souladu se stanoveným obsahovým zaměřením. Tyto informace předává dvojice vyškolených instruktorů z řad příslušníků HZS ČR či dobrovolných hasičů. Besedy probíhají ve druhém a šestém ročníku základní školy a ve druhém ročníku střední školy. Žáci a studenti si tak hravou formou ověří informace, které získali při vyučování.

Vaše cesty k bezpečí aneb chytré blondýnky radí (<http://www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeceni>). Na webových stránkách tohoto projektu radí příslušnice HZS Jihomoravského kraje, Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje a pracovnice Diecézní charity Brno, jak správně postupovat při běžných druzích ohrožení, včetně ohrožení osobní bezpečnosti či majetku. Naleznete zde 33 témat z oblasti ochrany obyvatelstva, požární prevence a bezpečnosti občanů, projekt je vhodný zejména pro střední školy.

Asociace Záchraný kruh (www.zachranykruh.cz). Internetový bezpečnostní portál Záchraný kruh je ucelený zdroj rad, informací a vzdělávacích materiálů. Registraci na tomto portálu má již více než 3000 škol z celé ČR. Cokoliv tým odborníků v Asociaci vytvoří, je uloženo na jejich webových stránkách a **je zpřístupněno zdarma všem**. Portál je rozdělen do několika sekcí dle cílových skupin - obsahuje sekci pro veřejnost, pro školy, pro města a obce a pro záchranáře. Sekce pro školy pak obsahuje interaktivní multimediální učebnice, pracovní listy, databázi obrázků, výuková videa či testovací systém, vše může usnadnit pedagogům jejich práci při přípravě na vyučování.

Svět záchranářů Karlovy Vary (<http://www.svetzachranaru.cz>) je centrum zdraví a bezpečí. V tomto malém městečku se lze naučit, jak se správně zachovat při nehodách, požáru a jiných mimořádných situacích, jak si přivolat pomoc a podobně. Areál tvoří několik specifických budov včetně improvizované nemocnice, policejní služebny nebo hasičské stanice, které jsou vybaveny odpovídající technikou pro věrnou simulaci rizik. Součástí areálu je také moderní dopravní hřiště s železničním přejezdem a další venkovní lokality. **Školám tento areál nabízí jedinečné zážitkové vzdělávací programy zdarma**. Na webových stránkách jsou jednotlivé programy popsány krátkou anotací včetně doporučené

věkové kategorie, pro kterou jsou vhodné. Objednat si je možné prostřednictvím on-line systému, kde jsou zároveň vidět volné termíny.

V případě Vašeho zájmu o nabízené aktivity kontaktujte příslušný HZS kraje – koordinátora preventivně výchovné činnosti. Kontakty jsou zveřejněny na webových stránkách generálního ředitelství HZS ČR (<http://www.hzscr.cz/clanek/podpora-vyuky-ze-strany-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>).

I v tomto školním roce jsme pro Vás připravili pravidelný cyklus článků. Dovolíme si Vám, pedagogům, kteří se zabýváte výukou OČMU, nabídnout stěžejní témata s radami a doporučeními včetně očekávaných výstupů, upozorníme Vás na doporučenou literaturu, na důležité odkazy či kde získat učební pomůcky. Věříme, že to pro Vás bude vhodný doplněk k Vašemu plánování a realizaci výuky. V případě potřeby se na nás neváhejte obrátit, odpovíme na Vaše dotazy či připomínky.

Autor: kpt. Mgr. Martina Talichová
Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení - oddělení instruktáží a školení
E-mail: martina.talichova@grh.izscr.cz
www.hzscr.cz